

ЗМІСТ

Передмова.....	4
ЧАСТИНА І. ПРАКТИКУМ	6
Розділ 1. Предмет і завдання етики.....	6
Розділ 2. Мораль як форма свідомості, засіб духовно-практичного засвоєння світу людиною.....	12
Розділ 3. Моральна відповідальність та вчинок людини.....	21
Розділ 4. Основні етичні цінності.....	30
Розділ 5. Моральне становлення особистості.....	62
Розділ 6. Етика спілкування	70
Розділ 7. Економіка, політика й моральність у сучасному суспільстві.....	77
Розділ 8. Моральна культура особистості	89
Розділ 9. Суспільний розвиток і мораль.....	97
Розділ 10. Проблеми морального виховання та педагогічної етики ..	104
Тематика семінарських занять.....	111
Список рекомендованої літератури	113
Післямова	117
ЧАСТИНА ІІ. СТУДЕНТСЬКІ ЧИТАННЯ	118
1. Вищі етичні цінності як основні ознаки моральної свідомості особистості	118
2. Сутність поняття «особистість моральна»	142
3. Особливості онтогенезу моральності індивіда	148
4. Індивідуальна моральна самооцінка: зміст, форми, компоненти	160
5. Моральне самопізнання індивіда, його умови та способи здійснення ..	173
6. Почуттєво-моральнісне ставлення людини до себе.....	191
7. Саморегуляція моральнісної діяльності	205
8. Моральна активність особистості	229
Орієнтовні пакети тестових завдань.....	245
Список використаної літератури	262
Словник.....	272
Підбір літератури і робота з книгою	287
Підготовка рефератів.....	290
Підготовка наукової доповіді (повідомлення).....	292
Тематика рефератів з «Етики»	294

ЗМІСТ

Передмова.....	4
ЧАСТИНА І. ПРАКТИКУМ	6
Розділ 1. Предмет і завдання етики.....	6
Розділ 2. Мораль як форма свідомості, засіб духовно-практичного засвоєння світу людиною.....	12
Розділ 3. Моральна відповідальність та вчинок людини.....	21
Розділ 4. Основні етичні цінності.....	30
Розділ 5. Моральне становлення особистості.....	62
Розділ 6. Етика спілкування	70
Розділ 7. Економіка, політика й моральність у сучасному суспільстві.....	77
Розділ 8. Моральна культура особистості	89
Розділ 9. Суспільний розвиток і мораль.....	97
Розділ 10. Проблеми морального виховання та педагогічної етики ..	104
Тематика семінарських занять.....	111
Список рекомендованої літератури	113
Післямова	117
ЧАСТИНА ІІ. СТУДЕНТСЬКІ ЧИТАННЯ	118
1. Вищі етичні цінності як основні ознаки моральної свідомості особистості	118
2. Сутність поняття «особистість моральна»	142
3. Особливості онтогенезу моральності індивіда	148
4. Індивідуальна моральна самооцінка: зміст, форми, компоненти	160
5. Моральне самопізнання індивіда, його умови та способи здійснення ..	173
6. Почуттєво-моральнісне ставлення людини до себе.....	191
7. Саморегуляція моральнісної діяльності	205
8. Моральна активність особистості	229
Орієнтовні пакети тестових завдань.....	245
Список використаної літератури	262
Словник.....	272
Підбір літератури і робота з книгою	287
Підготовка рефератів.....	290
Підготовка наукової доповіді (повідомлення).....	292
Тематика рефератів з «Етики»	294

ПЕРЕДМОВА

На межі другого та третього тисячоліть людство зустрілося з безліччю соціальних, політичних, економічних, екологічних, психологічних та інших проблем, від вирішення яких залежить не лише майбутнє, а й сам факт його існування. Ще більше проблем постало перед народом нашої молоді держави. Складні динамічні процеси державотворення та демократії, що відбуваються, вимагають гуманізації суспільства. Вони надзвичайно підвищили роль кожної особистості, її самостійності та відповідальності. Побудова високоцивілізованої держави неможлива без наявності у представників найрізноманітніших професій не лише ділової компетентності, й таких суто моральних якостей — чесності, доброти, сумлінності, порядності, тобто моральної надійності. Ці риси, насамперед, необхідні педагогові, який взяв на себе відповідальність формувати особистість та високосвідомого громадянина. Адже ж робитиме це він як опосередковано — власним прикладом, впливаючи на моральний світ індивіда, так і цілеспрямовано, планомірно. І перше, й друге важко уявити без засвоєння знань з основ етики, які й розкривають закономірності морального життя людей, вчать людину мистецтву жити у суспільстві.

У цьому плані важливого значення набуває пошук ефективних методичних засобів навчання. Цей посібник є підсумком одного з напрямків такого пошуку.

Без застосування методу вправ важко собі уявити успішне засвоєння багатьох наук, у тому числі й суспільних. Етика — не виняток. Бо ж, щоб по-справжньому оволодіти етичними знаннями, втілити їх в усвідомлені мотиви своєї поведінки й діяльності, зробити їх елементами свого життєвого досвіду, недостатньо зусиль, спрямованих на засвоєння теоретичних положень. Слід різнобічно розвивати притаманну кожній людині здатність давати оцінку різним життєвим явищам. Без цього неможливо зробити правильний моральний вибір, тобто здійснити саме той варіант поведінки, який найбільше відповідає нашій уяві про повинне й гідне.

Зрештою, у житті важливо не лише вибрати правильну позицію, а й зуміти переконливо її обґрунтувати. Емоційного обґрунтування

ПЕРЕДМОВА

На межі другого та третього тисячоліть людство зустрілося з безліччю соціальних, політичних, економічних, екологічних, психологічних та інших проблем, від вирішення яких залежить не лише майбутнє, а й сам факт його існування. Ще більше проблем постало перед народом нашої молоді держави. Складні динамічні процеси державотворення та демократії, що відбуваються, вимагають гуманізації суспільства. Вони надзвичайно підвищили роль кожної особистості, її самостійності та відповідальності. Побудова високоцивілізованої держави неможлива без наявності у представників найрізноманітніших професій не лише ділової компетентності, й таких суто моральних якостей — чесності, доброти, сумлінності, порядності, тобто моральної надійності. Ці риси, насамперед, необхідні педагогові, який взяв на себе відповідальність формувати особистість та високосвідомого громадянина. Адже ж робитиме це він як опосередковано — власним прикладом, впливаючи на моральний світ індивіда, так і цілеспрямовано, планомірно. І перше, й друге важко уявити без засвоєння знань з основ етики, які й розкривають закономірності морального життя людей, вчать людину мистецтву жити у суспільстві.

У цьому плані важливого значення набуває пошук ефективних методичних засобів навчання. Цей посібник є підсумком одного з напрямків такого пошуку.

Без застосування методу вправ важко собі уявити успішне засвоєння багатьох наук, у тому числі й суспільних. Етика — не виняток. Бо ж, щоб по-справжньому оволодіти етичними знаннями, втілити їх в усвідомлені мотиви своєї поведінки й діяльності, зробити їх елементами свого життєвого досвіду, недостатньо зусиль, спрямованих на засвоєння теоретичних положень. Слід різнобічно розвивати притаманну кожній людині здатність давати оцінку різним життєвим явищам. Без цього неможливо зробити правильний моральний вибір, тобто здійснити саме той варіант поведінки, який найбільше відповідає нашій уяві про повинне й гідне.

Зрештою, у житті важливо не лише вибрати правильну позицію, а й зуміти переконливо її обґрунтувати. Емоційного обґрунтування

(«совість підказує») може бути недостатньо. Важливо логічно аргументувати свою лінію поведінки, а також своє ставлення до позиції іншої людини чи якоїсь суспільної групи. Невміння відкинути чужу точку зору на життя, а тим паче відстояти свою власну, обеззброює нас перед злом і несправедливістю. Даний посібник з етики і є одним з дидактичних методів засвоєння матеріалу цієї дисципліни, покликаний підвищити ефективність її викладання. Наведені в ньому вправи й завдання допоможуть розвинути у студентів здатність оцінювати й аналізувати моральні ситуації, виробити навички щодо розв'язування моральних конфліктів, ведення дискусій з морально-етичної проблематики. Вони можуть бути використані для взаємного контролю та самоконтролю, а також при підготовці до проведення диспутів.

У другій частині викладено стрижневі теми із проблеми моральної саморегуляції життєдіяльності людини та тестові завдання. Вважаю, що все це в певній мірі може задовольнити соціальну потребу в спеціальній підготовці студентів до професійної діяльності та активації їхньої моральної свідомості.

(«совість підказує») може бути недостатньо. Важливо логічно аргументувати свою лінію поведінки, а також своє ставлення до позиції іншої людини чи якоїсь суспільної групи. Невміння відкинути чужу точку зору на життя, а тим паче відстояти свою власну, обеззброює нас перед злом і несправедливістю. Даний посібник з етики і є одним з дидактичних методів засвоєння матеріалу цієї дисципліни, покликаний підвищити ефективність її викладання. Наведені в ньому вправи й завдання допоможуть розвинути у студентів здатність оцінювати й аналізувати моральні ситуації, виробити навички щодо розв'язування моральних конфліктів, ведення дискусій з морально-етичної проблематики. Вони можуть бути використані для взаємного контролю та самоконтролю, а також при підготовці до проведення диспутів.

У другій частині викладено стрижневі теми із проблеми моральної саморегуляції життєдіяльності людини та тестові завдання. Вважаю, що все це в певній мірі може задовольнити соціальну потребу в спеціальній підготовці студентів до професійної діяльності та активації їхньої моральної свідомості.

